

33. De mythe over Inanna en de tuinman Sjukaletuda (II)

Sjukaletuda de tuinman heeft zich aan de godin Inanna vergrepen en seks met haar gehad terwijl ze in de tuin onder een boom lag te slapen. Zij zint op wraak, maar kan hem niet vinden en ze straft daarom Sumerië met achtereenvolgens drie plagen.

Sjukaletuda gaat naar zijn vader en vraagt nogmaals om raad. Opnieuw raadt zijn vader hem aan om zich te verbergen bij zijn broeders in de stad Uruk. Daar zal Inanna hem niet vinden. Dan ontketent Inanna haar derde plaag. Ze sluit de wegen af voor de bewoners van Sumerië. Nog eens gaat Sjukaletuda naar zijn vader, die hem wederom aanraadt zich in de stad bij zijn broeders te verbergen.

Wat zei de een toen tegen de ander? Wat voegde de een de ander nog in detail daar aan toe? Inanna besluit dan om de god Enki in zijn ondergrondse waterverblijf op te zoeken. Ze vraagt hem om de jonge man aan haar uit te leveren. Als tegenprestatie belooft Inanna dat ze weer naar Uruk in haar tempel terug zal keren. Enki belooft haar wat ze vraagt. Vervolgens strekt Inanna zich uit als een regenboog over de hemel en bereikt daarmee de aarde en de stad Uruk. Daar vindt ze Sjukaletuda! Hij biecht haar de hele geschiedenis op. Sjukaletuda moet sterven, maar Inanna bepaalt dat zijn naam onsterfelijk zal zijn. Die zal voortleven in een lied, dat een jonge herder in het paleis voor de koning zal zingen. Met zijn lied zal hij het lot van Sjukaletuda verzachten. De herder zal het lied ook tijdens het karnen zingen en zal daar, waar hij de schapen weidt, de naam van Sjukaletuda ten gehore brengen. Het paleis en de steppe zullen de woningen van Sjukaletuda zijn.

Venus

Ook de mythe van Sjukaletuda lijkt te verwoorden hoe godin Inanna als Venus aan de hemel ronddwaalt. Volgens de Amerikaanse assyrioloog Jeffrey Cooley zou het verhaal van Sjukaletuda verband kunnen houden met waarzegging. De astronomen van Mesopotamië bestudeerden nauwlettend de bewegingen van Venus. Aan de hand van haar positie aan de hemel deden zij allerlei voorspellingen. Venus heeft schijngestalten, net als de maan. Op sommige momenten straalt Venus aan één kant meer licht uit. Dit is de kant die naar de zon gericht is en waar de aantrekkingskracht tussen Venus en de zon het grootst is. De astronomen zeiden dan dat Venus een baard droeg en knoopten daar allerhande voorspellingen aan vast. Rond 1640 liet de Babylonische koning Ammisaduqa (1646-1626 v.C.) de bewegingen van Venus nauwkeurig door de sterrenwachtters optekenen. Zij schreven allerlei gebeurtenissen op in hun dagboeken, zoals de graanprijs en alle andere zaken die op die dag van belang waren. Na een paar honderd jaar beschikten ze zo over reeksen van waarnemingen waar ze regelmatigheden in probeerden te ontdekken. Deze zogeheten 'Venustabletten' beschrijven het opkomen van Venus in het oosten doorgaans als een positief teken. Als het een paar keer was voorgekomen dat er een goede oogst werd binnengehaald als Venus op dag 28 van de maand Sjebet in het oosten opkwam – wat mogelijk maar een paar keer per eeuw gebeurde – dan werd dat gebruikt bij het voorspellen: *Op de 28ste dag van (de maand) Sjebet, verschijnt Venus in het oosten: de oogst van het land zal gunstig zijn.* Als Venus in de onderwereld verbleef liepen mensen grote risico's: *Als Venus niet zichtbaar aan de hemel is, komt er verwoesting in het land.*

De populier was belangrijk bij de toekomstvoorspelling van Mesopotamië, een veld met een populier erin werd als een geluksteken gezien: *Als hij een populier plant in een veld in de stad, zal de god de man vrijwillig leiden.* In de mythe was godin Inanna in Sjukaletuda's tuin verschenen en onder een boom gaan slapen. In de voorspellingen is het een speciaal gunstig teken als Venus het sterrenbeeld nadert dat in de oudheid als Veld (iku) bekendstond. Dit sterrenbeeld had de vorm van een rechthoek.

Als Venus in het Veld verschijnt, zal er regen komen.

Als Venus aan de Hemel verschijnt, zal er regen in de hemel komen en water van de waterbronnen, de oogst van het Westland zal rijk zijn, verlaten weidevelden zullen opnieuw bezet worden.

Alle tekenen waren dus gunstig voor Sjukaletuda, zijn tuin zou volop moeten gedijen, maar hij vergreep zich aan Inanna. Een motivatie voor die daad wordt niet gegeven. Maar wie seks heeft met Inanna wordt met de dood bestraft.

Volgende week: Inanna en de onderwereld.